

— 'Η Μοιρα'; εἶπε ὁ Μπλον τέλιος.
'Όχι, δὲν πιστεύω στή μοιρα... Η μᾶλλον γιά νὰ είμαι πιὸ άκριθης, δὲν πιστεύω στή σημασία που έδιναν οἱ ἀρχαῖοι σ' αὐτή τή λέξι... Δὲν πιστεύω δτι μιὰ δύναμις ἔχθρική παραμονεὶ υει τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρετοιμάζει τήν

καταστροφή τους. "Όχι... Πιστεύω ἀπεναντίας δτι η φύσις ή οἱ θεοί, δπως θέλετε, εἶνε ἀδιάφοροι στής πράξεις τῶν ἀνθρώπων καὶ δτι δ καθένας ἀπὸ μᾶς μπορεῖ ἀναλόγως τοῦ μέτρου τῶν δυνάμεών του νὰ δημιουργήσῃ τήν τύχη του... Μιὰ τέτοια ἀντίληψις γιά τή ζωὴ εἶνε βέβαια ωραία... 'Ωστόσο...

'Ο Μπλοντέλ στάθηκε καὶ σκέφθηκε μιὰ στιγμή. "Επειτα ἐξακολούθησε:

— 'Ωστόσο ὑπάρχουν περιστατικά τόσο παράδοξα, συμπτώσεις τόσο καταπληκτικές, ώστε δὲν ξέρει πῶς νὰ τίς ἔξηγήσῃ κανείς. Κι' δ λιγότερο προληπτικός μένει κατάπληκτος μπρὸς στὰ γεγονότα αὐτά... 'Ακοῦστε.... Μιὰ μέρα, στή Νέα Υόρκη... Μὰ η ἱστορία μου θὰ εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη...

'Αναστέναξε, ἥπιε ἀργά τὸν καφέ του κι' ἔπειτα, ἔπειδὴ περιμέναμε σιωπηλοί, ἐξακολούθησε:

— Θά θυμόσυστε βέβαια δτι εἶχα πάει στήν 'Αμερική λίγα χρόνια μετὰ τὸν πόλεμο. "Ηταν τότε ὁ καιρὸς τής ποτοαπαγορεύσεως καὶ τῆς εύδαιμονίας. 'Η ζωὴ στή Νέα Υόρκη μοῦ φάνηκε εὔκολη, νευρική καὶ μελαγχολική. "Έκανα ἔκει κάτω μερικοὺς φίλους ἀπ' τοὺς ὅποιους οἱ περισσότεροι ήσαν ἔξαιρετοι τούποι: νεαροὺς καθηγητάς ποὺ ἔγιναν σήμερα πανίσχυροι στήν Κυθέρησι τοῦ Ρούζβελτ, νεαρὲς καλλιτέχνιδες ποὺ θριαμβεύουν σήμερα στὸ Μπροντγουάι καὶ στὸ Χόλλυγουντ, καὶ ποὺ ήσαν τότε φτωχὲς καὶ γοητευτικές, νεαρούς δημοσιογράφους ποὺ ξάφνιαζαν τοὺς 'Αμερικανούς μὲ τήν τολμηρότητα τῶν ιδεῶν τους καὶ ποὺ σήμερα θεωροῦνται συντηρητικοί... Εἶχαμε σχηματίσει ἔνα μικρὸ διμήλο, ποὺ συγκεντρωνόταν κάθε βράδυ, πότε σὲ κάποιο ρεστωράν καὶ πότε στὸ διαμέρισμα τοῦ ἔνδος ή τοῦ ἄλλου ἀπὸ μᾶς καὶ πίναμε ἀλκοόλ κακῆς ποιότητος...

"Ἐνα βράδυ, ή συντροφιά μας ἔφαγε στή Μύριαμ Γιέννιγκς,

Ἐνα περίεργο σπιτάκι θαμμένο κόκκινο. Τήν ξέρετε τή Μύριαμ ἀπὸ τὰ διάφορα φίλη της... Τή θαυμάζετε κι' ἔχετε δίκη... Εἶνε μιὰ μεγάλη κυλιτέχνης... "Ηταν ωραία, πολὺ ωραία μάλιστα. Μὰ ἔκεινο ποὺ θαυμάζει πρὸ πάντων σ' αὐτήν ήταν ἡ σπανία αἰσθηματική της τιμήτης καθώς... καὶ ἡ θαθειά πνευματική καλλιέργειά της.

Εἶχε λάθει μιὰ πρώτης τάξεως μόρφωσι καὶ τελεώνυντας τὸ κελλέγιο, εἶχε παντρευτή τὸν Γιέννιγκς, ἔνα γέρο ἐκατομμυροῦχο, πέντε φορὲς χωρισμένο κιόλας καὶ τόσο πληκτικό, ώστε κάθε γυναῖκα του δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ὑποφέρῃ περισσότερο ἀπὸ διὸ χρόνια... Τὸ ἴδιο εἶχε συμβῆ καὶ μὲ τή Μύριαμ... Εἶχε χωρίσει μόλις τότε τὸ Γιέννιγκς παίρνοντας μαζὺ μὲ τὸ διαζύγιο καὶ μιὰ τεραστίᾳ ἀποζημίωσι ποὺ τῆς ἔξησφάλιζε τήν οἰκονομική της ἀνεξαρτησία... Τὸν εἶχε χωρίσει ὅμως χωρίς νὰ μαλλώσῃ μαζὺ του κι' αὐτὸς ὁ περίεργος γέρος, εἶχε δώσει πρὸς τιμήν της, δται ἐπῆραν τὸ διαζύγιο, ἔνα γεῦμα, στὸ ὄποιο προσκάλεσε καὶ τὶς ἄλλες πέντε γυναῖκες του. Μὰ αὐτὸς εἶνε μιὰ ἄλλη ἱστορία, δπως θᾶλεγε καὶ δ μακαρίτης δ Κίπλιγκ.

Τώρα φανταστῆτε τί ήταν μιὰ βραδυά στής Μύριαμ: ἀσημένια καντηλέρια... κεριά μώβ καὶ κίτρινα... φῶς γλυκό... κουζίνα ραφινάτη, σχεδὸν εύρωπαική... συμπάνια ἀφθονη... γυναῖκες πολὺ ξανθές, λίγο μεθυσμένες... Μετὰ τὸ γεῦμα, παίξαμε πόκερ. Εἶνε ἔνα παιγνίδι στὸ ὄποιο εἶμαι λίγο ἀδέξιος.. Αὐτὸς τὸ βράδυ, φάνηκα πιὸ ἀδέξιος ἀκόμα, γιατὶ ήμουν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τή Μύριαμ, ή ὄποια εύρισκε μεγάλη εύχαριστησι νὰ ἐρεθίζῃ τή ζήλεια μου. Τὰ μεσάνυχτα δὲν μοῦ εἶχε μείνει πεντάρα καὶ καθὼς ἔθλεπα τή Μύριαμ ποὺ σκυμμένη πάνω ἀπὸ τὸν μουσικὸ κριτικὸ "Ερνεστ Φράντζ, τοῦ διδινε νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ ποτήρι της, εἶπα δτι εἶχα κυυρασθῆ, δτι ήθελα νὰ σηκωθῶ νωρὶς τὸ πρωὶ γιὰ νὰ ἐργασθῶ κι' δτι θὰ πήγαινα νὰ πλαγιάσω...

"Όλη ή συντροφιά διαμαρτυρήθηκε θορυβωδῶς. Μιὰ μάχη ἀρχισε γύρω ἀπὸ τὸ καπέλλο μου καὶ τὸ ἐπανωφόρι μου γιὰ νὰ μ' ἐμποδίσουν νὰ φύγω. 'Η Μύριαμ κάθησε ἀπάνω στὰ γόνατά μου κι' ἀρχισε νὰ μὲ φιλάρη... Μὰ ἔγω ἐπέμεινα στήν διπόφασί μου. Γιὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσω μάλιστα νὰ μ' ἀφήσουν νὰ φύγω, μιλησα λίγο ἀπότομα. Μὰ ἐκείνη τή στιγμή, θυμήθηκα πῶς τὰ εἶχα χάσει ὅλα καὶ δὲν εἶχα ἀπάνω μου οὕτε γιὰ νὰ πληρώσω ἔνα ταξί... Κι' ἔξω ἔβρεχε καὶ τὸ σπίτι τής Μύριαμ ήταν ἀρκετά μακρυά ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο μου... 'Επι πλέον ἔνοιωθα τὸν ἔσαυτό μου, ἔπειτα ἀπὸ τόση συμπάνια καὶ κοκταίης, ἀρκετὰ ἀρρώστος. Ρώτησα λοιπὸν αὐτοὺς τοὺς τρελλοὺς ποιὸς ήθελε νὰ μοῦ δανείσῃ ἔνα δολλάριο. Μὰ ἐκείνοι, γιὰ νὰ μ' ἀναγκάσουν νὰ μείνω, ὅλοι ἀρνήθηκαν, λέγοντάς πῶς θὰ μὲ πήγαιναν στὸ ξενοδοχεῖο μου μὲ τ' αὐτοκίνητά τους, ὃν εἶχα τήν υπομονή νὰ περιμένω ὃς τὶς ἔξη τὸ πρωὶ, ποὺ θὰ τελείωνταν τὸ γλέντι τους Τέλος, εἶχα ἀρχίσει νὰ θυμώνω, δταν ή Μύριαμ ἔνοιξε τήν τσάντα της, πήρε ἔνα δολλάριο ἀπὸ μέσα καὶ μοῦ τὸ ἔδωσε λέγοντας:

— Νά, ἀγαπημένε μου... 'Εγώ μόνο εἶμαι μιὰ φίλη χωρίς ἔγωγισμό... Θέλω νὰ σὲ κρατήσω καὶ ὅμως σοῦ δίνω τὸ μέσον νὰ φύγης... Καληνύχτα...

Καὶ μοῦ ἔτεινε τὰ χείλη της... Δὲν ήμουν καὶ πολὺ εύχαριστημένος ἀπ' αὐτή, μὰ διαζόμουν νὰ φύγω... Πήρα τὸ δολλάριο φίλησα τή Μύριαμ καὶ θγῆκα ἔξω συνοδευόμενος ἀπὸ κραυγές κι' ἀπὸ γέλια.

"Ἐξω ή πυκνὴ ὅμιχλη γέμιζε τὰ πρόσωπα καὶ τὰ χέρια υγρασία. Οἱ δρόμοι ήσαν ἔρημοι, τὰ σπίτια χαμηλά καὶ σκοτει-

νὰ καὶ ἡ συνοικία γεμάτη ἀπὸ ἔνα ἔχθρικό μυστήριο.

Ἐπειδὴ ἡξερα πως δὲν θὰ ἔρω ταξι, ἀν δέν περάσω τὸ γειτονικὸ ποτάμι, πρυχώρησα στὴ μεγάλη σιδερένια γέφυρα... Γιρίν ἀπὸ πέντε ημέρες, τὴν ὥρα ποὺ ἐρχόμουν, μοῦ εἶχε κάνει: ἐντύπωσι ἡ μεγάλη κινησις αὐτῆς τῆς γεφύρας. Τώρα δύμως ἡταν ἔρημη.

Εἶχα διασχίσει τὴ μισή σχεδὸν χωρὶς νὰ συναντήσω ψυχὴ ζωντανὴ, δταν ἔξαφνα δεξιὰ μυσ, μάντεψα περισσότερο παρὰ εἰδα, μεσα στὴν ομιχλὴ τὴ μορφὴ μιᾶς γυναικάς. Ἡταν σκυμμένη πάνω ἀπὸ τὸ κρηπίδωμα, μ' ἔνα τρόπο ἐπικίνδυνο κι' ἀνεξήγητο.

Σκέφθηκα ἀμέσως, ὅπως θὰ κάνωτε καὶ σεῖς στὴ θέσι μου, τὶς ἀναρίθμητες ιστορίες γυναικῶν που ἀυτοκτονοῦν πέφτοντας στὸ ποτάμι, καὶ πλησίασα.

Ἐκείνη γύρισε ἀπότομα, ἀκούγοντας τὸν θόρυβο τῶν θημάτων μου καὶ, βλέποντάς με τόσο κοντά της, ἔκανε πρὸς τὸ κρηπίδωμα μιὰ κίνησι τόσο ἀνησυχητικὴ, ώστε ἐντελῶς ἔξ ἐνστικτου, τὴν ἔπιασα ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὴν τράβηξα κοντά μου.

Εἶδα τότε μιὰ νέα πολὺ ωραία, χωρὶς καπέλλο, μὲ τὰ μαλλιά κολλημένα ἀπὸ τὴν υγρασία τῆς δύμιχλης καὶ μὲ τὸ πρόσωπο πλημμυρισμένο ἀπὸ δάκρυα.

Δέν θυμάμαι πειὰ πῶς ἡταν ντυμένη. Ὡστόσο μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ντύσιμό της δὲν ἡταν φτωχικό... "Οχι... Δέν ἡταν ἡ φτωχια, μὰ δ τρόμος, αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἐντύπωσι ἐπάνω της. Τὰ δόντια της χτυπούσαν καὶ τὰ χείλη της ἔτρεμαν.

—Τί θέλετε; μοῦ εἶπε. Ἀφῆστε με! Μὰ ἀφῆστε με λοιπόν!

Εἶχα πειὸ καταλάβει πῶς ἔπαιζε τὸν ρόλο τοῦ διαθάτου ποὺ ἐμποοίζει μιὰ νέα κόρη νὰ πνιγῇ στὸ ποτάμι καὶ δ ρόλος αὐ... ; μὲ στενοχωροῦσε πολύ. Τὰ κοκταΐηλες τῆς Μύριαμ θόλωναν τὸ μυαλό μου καὶ δὲν μποροῦσα νὰ σκεφθῶ κυθαρά. Δέν ξέρω τί εἶπα σ' αὐτὴ τὴ δυστυχισμένη. Χωρὶς ἄλλο καμμιὰ ἀνοησία, μὰ αὐτὸ δὲν εἶχε καμμιὰ σημασία. Ἡ γυναικα τὴν ὅποια κρατοῦσα ἀπὸ τὸ μπράτσο, εἶχε ἀνάγκη ν' ἀκούσῃ μιὰ ἀνθρώπινη φωνὴ καὶ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ κρηπίδωμα. Αὐτὴν τὴν ὑπερσία μποροῦσα νὰ τῆς τὴν πρυσφέρω.

"Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ στιγμή, κρατῶντας τὴν πάντα ἀπὸ τὸ μπράτσο, βάδιζα πλάϊ της, στὸ πεζοδόρμιο τῆς γεφύρας καὶ τῆς ἔλεγα καὶ τῆς ξανάλεγα:

—Ἐπὶ τέλους, τί σᾶς συμβαίνει;... Τί ἔχετε;... Μήπως σᾶς ἔγκατέλειψε κανένας ἄνδρας;... Σᾶς βεβαιώνω ὅτι αὐτὸ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο γιὰ νὰ πεθάνῃ κανεῖς!... "Αν ζέρατε πόσες φορὲς κι' ἔγω δ ἴδιος εὐχήθηκα γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ πεθάνω... Πρὸ δλγού ἀκόμα, ἐπειδὴ μιὰ ὀμορφη νέα σὰν κι' ἔσας μοῦ ἔκανε καπρίτσια, δὲν λογάριαζα καὶ πολὺ ἀκριβὰ τὴ ζωή μου... Μὰ τώρα εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ βρίσκομαι ζωντανός ἔδω.

Ἐκείνη δὲν μοῦ ἀπαντοῦσε. Καθὼς περνούσαμε κάτω ἀπὸ ἔνα ἡλεκτρικὸ λαμπτήρα, τὴν κύταξα καλύτερα... "Οχι μόνο ἡταν ωραία, μὰ καὶ τὰ χαρακτηριστικά της εἶχαν μιὰ καταπληκτικὴ λεπτότητα. Ξέρετε πόσο αἰσθηματικὸς ἦμυσυν ἔκείνη τὴν ἐποχή;... Ἡ πονεμένη ωμυρφιά της, ἡ ρωμαντικές συνθῆκες, ὑπὸ τὶς ὅποιες εἶχαμε συναντηθῆ, ἡ ἀλαφριὰ μέθη μου, δ θυμός μου ἐναντίον τῆς Μύριαμ, δλ' αὐτὰ συνετέλεσαν, ώστε, δταν φτάσαμε στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς γεφύρας, νὰ μὴν ἐνδιαφέρωμαι τουσι γιὰ τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο, δσο γι' αὐτὴν τὴν νέα.

Περάσαμε κοντὰ σ' ἔναν πόλισμαν, δ δποῖος μᾶς κύτταξε μὲ κάποια ἐπιμονή. Φοβήθηκα ἔκείνη τὴ στιγμὴ κάποια τρέλλα ἐκ μέρους τῆς συντρόφισσάς μου, μὰ αὐτὴ μ' ἄφηνε τώρα νὰ τὴν ὀδηγῶ δπου ἡθελα, κλαίγοντας συγχρόνως γλυκά... Θὰ μποροῦσα, βέβαια, νὰ τὴν παραδώσω σ' αὐτὸν τὸν πόλισμαν καὶ νὰ δεμπερδέψω ἔτσι μ' αὐτὴν τὴν περιπέτειά μου... Δέν ἡξερα δύμως ἡν ἡ ἀπελπισμένη γυναικα δὲν εἶχε λόγους νὰ φοράται τὴν ἀστυνομία... Καὶ ἔξ ἄλλου, πρέπει νὰ τὸ δμολογήσω, ἡ περιπέτεια μοῦ προκαλοῦσε τώρα τὸ ἐνδιαφέρον μου καὶ ἡθελα νὰ τὴν τραβηξω διὰ τὸ τέλος.

"Οταν βγήκαμε ἀπὸ τὴ γεφύρα, ἔνοιωθα τὸν ἔαυτό μου κάπως καθηγυχασμένο, μὰ περισσότερο στενοχωρημένο. Τί θὰ ἔκανα αὐτὴν τὴν νέα; Νὰ τὴν ἔγκαταλείψω στὸ δρόμο δὲν μποροῦσα... Θὰ τραβοῦσε κατ' εύθειαν στὸ ποτάμι νὰ πνιγῇ... Νὰ τὴν πάω στὸ ξενοδοχεῖο μου; Ἀδύνατον... Στὰ καλὰ ἀμερικανικὰ ξενοδοχεῖα ὑπάρχουν αὐτηρές ἀπαγορεύσεις κι' δ θυρωρὸς δὲν θὰ τὴν ἄφηνε νὰ μπῆ μέσα. Εἶχε τάχα σπίτι;... Οἰκογένεια;... Προσπάθησα νὰ τὴ ρωτήσω. Μὰ ἡταν σχεδὸν ἀδύνατον νὰ τὴν κάνω νὰ βγάλη ἀπὸ τὰ χείλη της μιὰ φράσι. "Ετρεμε κι' ἔκλαιγε χωρὶς ν' ἀπαντᾶ. Τέλος, τῆς εἶπα:

—Ἀκοῦστε... Δέν μπορῶ νὰ σᾶς ἀφήσω ἔτσι... Ποῦ θέλετε νὰ σᾶς πάω;... "Εχετε σπίτι;... Συγγενεῖς;...

Ἐκείνη κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι της.

—Δωμάτιο; τὴν ξαναρώθησα.

Μὰ καὶ πάλι ἡταν ἀρνητικὸ τὸ καύνημα τοῦ κεφαλιοῦ της.

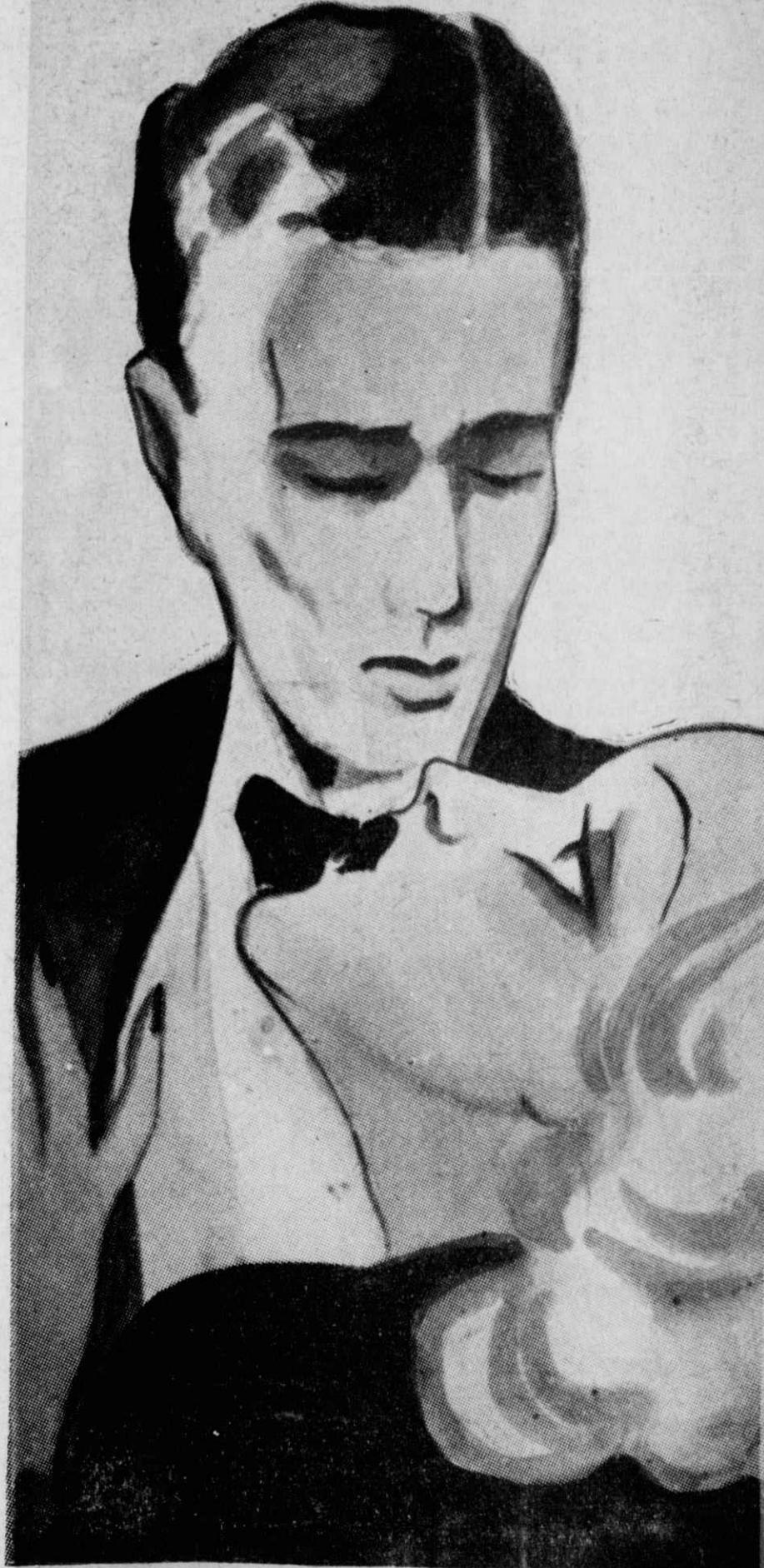
Περνούσαμε, ἔκείνη τὴ στιγμή, ἀπὸ μιὰ φωτισμένη πόρτα, ἐπάνω ἀπ' τὴν ὅποια ὑπῆρχε ἡ ἐπιγραφή:

«ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ», ἐνοικιάζοντα δωμάτια πρὸς 1 δολλάριον καὶ ἀνταστάτη. Αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖο δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὰ μεγαλοπρεπεῖ πάλας τῶν κεντρικῶν λεωφόρων. Ὡστόσο φαινόταν καθαρό καὶ σοβαρό... "Ἐπειτα, γιὰ λίγες ώρες που θάμενε ἔκει ἡ ἄ-

γνωστη, τί σημασία εἶχε ὅτι κι' αν ηταν...

—Ἀκοῦστε, τῆς εἶπα. Δέν εἰσθε αὐτὴ τὴ στιγμὴ σὲ τέτοια κατάστασι, ώστε νὰ μπορήσετε νὰ ἔξηγηθῆτε... Κι' ἔγω δ ἴδιος πρεπει νὰ ξαναγυρίσω στὸ ξενοδοχεῖο μου. Πρέπει λοιπὸν πρὶν ἀπ' δλα νὰ στεγνώσετε καὶ ν' ἀναπαυθῆτε... Θὰ πάρετε ἔνα δωμάτιο σ' αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖο... Θὰ τὸ πλήρωσω προκαταβολικὰ καὶ θὰ σᾶς ἀφήσω... Θὰ κοιμηθῆτε κι' αὔριο τὸ πρωὶ θάρθω νὰ μάθω νέα σας... Τότε θὰ εἰσθε καλύτερα καὶ θὰ μοῦ διηγηθῆτε τὴν ιστορία σας... "Εχω πολλοὺς φίλους στὴ Νέα Υόρκη σὲ δλες τὶς τάξεις καὶ εἴμαι σχεδὸν βεβαιός πὼς μόλις μάθω τὶς σᾶς ουμβαίνει θὰ μπορέσω νὰ σᾶς βοηθήσω... "Ο, τι κι' ἀν σᾶς βασανίζη, μπορεῖτε νὰ ζήσετε ἀκόμα μιὰ νύχτα... Ποιός ξέρει, "Ισως αὔριο τὸ πρωὶ αὐτὸ ποὺ μέσα στὴ νύχτα καὶ στὴν διαχλη, σᾶς φαινότων τρομερὸ κι' ἀνεπανόρθωτο, νὰ σᾶς φανῆ πολὺ πιὸ ἀπλό;... Δέχεσθε;... Καὶ μοῦ ὑπόσχεσθε, ὅτι ἀν σᾶς ἔγκατοστήσω σ' αὐτὸ τὸ ξενοδοχεῖο, δέν θὰ φύγετε μόλις θὰ φύγω ἔγω;

—Ἐκείνη μοῦ ἀπάντησε μὲ μιὰ καταφατικὴ κίνησι ιω κεφαλιοῦ της...

"Η Μύριαμ μοῦ ἔτεινε τὰ χείλη της"

— "Εχετε χρήματα; τη ρώτησα δειλά.

'Ι αγνωστή ξαναπήρε τό υφος της τού δαρμένου σκυλλιού.

— Κανέ... τής είπα. Αύτδ δέν έχει καμμιά σημασία.. Κι' έγω, δυστυχώς, δέν κρατάω άποψε χρήματα έπάνω μου, μά έχω ένα δωλά.. Θά πληρώσω μ' αύτό τό δωμάτιο σας και θάρθω α.. ο τό πρωί νά κανονίσω τά ύπόλοιπα.. "Αν πεινάτε λοιπόν, έ.. ζητάσαστε τίποτε, μή διστάσετε, νά τό ζητήσετε.. Δέν θά.. ουν καμμιά δυσκολία.. Είμαστε σύμφωνοι, έ... Πάμε... ουν, σα τήν πόρτα τού ξενοδοχείου. Κανένας δέν άπάντησε... Αναγκάστηκα νά χτυπήσω τρεῖς φορές. Τέλος, άκούστηκαν θήματα άπό μέσα, τό τράβηγμα συρτών κι' ένα γκαρσόνι παρουσιάστηκε..

"Ηταγ ένας μιγάς ώς έκει πάνω μὲ κατασαρά μαλλιά πού έτριβε τά μάτια του. Μιλούσε άσχημα τ' άγγλικά και άγνουσε έντελως τις άλλες γλώσσες πού ήζερα έγω — τά γαλλικά και τά ιταλικά. "Ετσι δυσκολεύτηκα πολύ νά τού δώσω νά καταλύτι τί ήθελα.

— Λύτη ή νέα, τού είπα, θά περάση έδω τή νύχτα της. Δέν έχει άποσκευές, μά αύτό δέν παίζει κανένα ρόλο. Θά τής δώσει μιά κάμαρη τού ένδος δολλαρίου, τό όποιο θά σας καταθέλω αμέσως.. Θά ξαναγυρίσω αύριο τό πρωί και δι' τι ξιδέψει έν τώ μεταξύ ή δεσποινίς θά πληρωθή άπό μένα. Μπορώ νά σας άφησω ένέχυρο τό ρολόι μου ή όποιοδήποτε άλλυ άντικείμενο, μά μου φαίνεται πώς αύτό είνε περιττό... "Εξ άλλου, καθώς θλέπεις, δέν πρόκειται γιά κανένα ύποπτο πρόσωπο. Δέν θά μείνω μαζύ της. "Επί τού παρόντος δι' τι σας ζητάω είνε νά τις δώσετε μιά κάμαρη γιά τήν νύχτα... "Ορίστε τό δολλάριο μου... Λοιπόν, σύμφωνοι; Κατάλαβες;

"Αρχισι νά έρεθιζωμαι μ' αύτό τό ήλι θιο κι' άνόητο γκαρσόνι. Αναγκάστηκα νά τού τά πω ζλ' αύτά δυδ-τρείς φορές, νά τού έξηγηθώ έσσο μπορούσα καλύτερα...

Τέλος έπήρε τό δολλάριο μου και παραμέρισε γιά νά μπή μέσα ή νέα.

Δέν ήζερα τί νά τής πω καθώς τήν άφηνα. Θάπρεπε ίσως νά τήν ένθαρρύνω μὲ μια λέξι καθησυχαστική στοργική. Μά δέν τή θρήκω.

— Ωρεθουάρ αύριο, τής είπα μόνο. Και ίποσχεθήτε μου πώς θά κοιμηθήτε...

"Απλωσα πρός αύτήν τό χέρι μου...

— Εκείνη τό έσφιξε ζωηρά και, γιά πρώτη φορά, μίλησε:

— You are kind, είπε... Είσαστε καλός...

"Αν και μοναχά αύτές τις τρεῖς λέξεις άκουσα άπό τό στόμα της, θυμάμαι άκόμα τή φωνή της πού ήταν σοθαρή.

Μόλις θρέθηκα μόνος μου, σκέφθηκα άξαρνα ότι δίνοντας στήν άγνωστη τό μονωικό μου δολλάριο, δέν μπορούσα νά πάρω όχι πειά ταξί, άλλ' ούτε κάν λεωφορείο και διέπρεπε να γυρίσω πεζός στό ξενοδοχείο μου...

— Ήσυ θρισκόμουν: Στήν 60ή δόδο; Στήν 62α;

Και τό ξενοδοχείο μου ήταν άπό τήν άλλη μεριά τής άπεραντης μεγαλουπόλεως. "Επρεπε δηλαδή νά κάνω μιάς—μιάμισης ώρας δρόμο μ' αύτόν τό διαστολόκαιρο...

Μά ήμουν τόσο εύχαριστημένος πού είχα σώσει τήν άγνωστη, ώστε ξεκίνησα εύθυμα, σφυρίζοντας παληυύς στρατιωτικούς σκοπούς, άναμεσα άπό τούς έρημους κι' άδειανούς δρόμους. "Η λεωφόρος Μάντιζον, γιά πρώτη φορά ίσως θ' άκουσε έκεινο τό θράνυ, τό τραγούδι τού «Πυροβολητού τού Μέτζ».

* * *

Τήν άλλη μέρα τό πρωί, δταν ξύπνησα, ξνοιωσα στήν άρχη τήν ένιύπωσι πώς ή άναμνησις αύτών των νυχτερινών γεγονότων ήταν άπλούστατα ένα όνειρο.

Κατόπιν, δταν σκέφθηκα καλύτερα, θυμήθηκα μὲ άκριθεια δλες τις νυχτερινές περιπέτειες και άποφάσισα, πριν άπό κάθε άλλη έργασία μου νά πάω στό ξενοδοχείο, νά δώσω λίγα χρήματα σ' αύτήν τήν μυστηριώδη νέα και άν μπορούσα νά τήν κένω νά μιλήση, νά ένδιαφερθώ γι' αύτήν. Είχα πολλυύς φίλους μεταξύ των πολιτικών τής Νέας Υόρκης, πού θά μπορούσαν να τή θοηθήσουν... Και ποιός ξέρει; "Η εύγνωμοσύνη, στις γυναίκες, συχνά προκαλεί τόν έρωτα...

Ξαναθρήκα εύκολα τό ξενοδοχείο κοντά στή γέφυρα. Τό φώς τής ήμέρας τό είχε κάνει νά χαση κάτι τό ύποπτο πού νόμισα τήν νύχτα πώς είχα διακρίνει σ' αύτό.

Στό γραφείο καθόταν μιά γυναίκα φορτωμένη κλειδιά και περιστοιχισμένη άπό τηλέφωνα.

— Συγγνώμην, τής είπα, έρχομαι νά ζητήσω πληροφορίες γιά τή νέα πού έφερα έδω χθές τό θράδυ.

— Εκείνη μέ κύτταξε μέ υφος πραγματικά ξαφνιασμένη και είπε:

— Γιά ποιά νέα;

Τής έξηγήθηκα και τής διηγήθηκα τήν ίστορία μου. 'Από τήν έκφρασί της φαινόταν ότι άγνοούσε όλα τά γεγονότα πού τής διηγόμουν.

— Έπι τέλους — τή ρώτησα — δέν νοικιάσατε κατά τίς δυό μετά τά μεσάνυχτα, ένα δωμάτιο σὲ μιά νέα χωρίς άπωσκευές;

— Δέν έλέπω τιποτε σχετικώς στά θιβλία μου, μού άπάντησε.

— Είν' άπιστευτο! φώναξα. Δέν έχετε έδω κάποιο νυχτερινό οπάλληλο πού μιλάει άσχημα τ' άγγλικά και πού έχει μαύρα κατασαρά μαλλιά ;

— Ναι, ναι, είπε ή γυναίκα. Είν' δ Στέπαν.. Λοιπόν;

— Αύτός μᾶς δέχθηκε... Φωνάχτε τον!...

— Η γυναίκα πάτησε ένα κουμπί και σὲ λίγες στιγμές παρουσιάστηκε τό νυχτερινό γκαρσόνι.

Μόλις μὲ είδε, φάνηκε σάν νά ξαφνιάζεται και νά θυμώνη συγχρόνως.

— Μὲ άναγνωρίζεις; τό ρώτησα.

— Εκείνο μούγκρισε κάτι, άπαντωντας μου καταφατικά.

— Είμαι έγω πού ήρθα, τή νύχτα μαζύ μὲ μιά νέα κοπέλλα, έπροσθεσα. Πού θρίσκεται τώρα ή κόπελλα αύτή.

— Εφυγε! μού άπάντησε άποτομά τό γκαρσόνι. Τήν πέταξε έδω άπό τήν πόρτα!...

— Πώς! φώναξα. Τήν πέταξε έδω άπό τήν πόρτα; Μὲ ποιό δικαίωμα... Μήπως δέν σού πλήρωσα τό δωμάτιο της... Δέν έχεις κανένα δικαίωμα νά...

Τό γκαρσόνι έθγαλε άπό τήν τοέπη του ένα χαρτί και, θάζοντάς το κάτω άπό τή μύτη μου, μὲ διέκοψε λέγοντας.

— Κι' αύτό έδω... Μὲ ποιό δικαίωμα... Τί είν' αύτό έδω...

— Κι' άρπάζοντας τό χαρτί άπ' τά χέρια τού γκαρσονιού, τό κύτταξα κι' άπομεινα άπολιθωμένος.

Δέν ήταν άκριθως ένα ψεύτικο δολλάριο, μά μιά άπ' αύτές τις ρεκλάμες που είχαν τήν έμφανιν δολλαρίων και πού μερικά καταστήματα κυκλοφορούσαν τότε στούς δρόμους. Δέν τό είχα προσέξει τήν περασμένη νύχτα, ίσως γιατί τό είχα πάρει διπλωμένο στά δύο ή ίσως γιατί μὲ τή θεοβαίότητα, δτι κρατούσα ένα δολλάριο, δέν τό κύτταξα καθόλου.

— Εκτός πειά άν ήταν αληθινό αύτό που έδωσα και τό γκαρσόνι τό καταχράστηκε. Μά ζχι, φαινόταν πολύ άπλοϊκο γιά νά διαιτηράξη μιά τέτοια άτιμία κι' δ θυμός του έναντίον μου δέν ήταν πρυνοποιησα... "Οχι... Η Μυριάμ και οι φίλοι της είχαν σκαρώσει αύτό τό παιγνίδι εις θάρος μου γιά νά γελασουν μαζύ μου...

— Κι' αύτή ή δυστυχισμένη... ή άγνωστη... τί είχε άπογίνει..

— Πού πήγε; φώναξα. Πρέπει να τήν ξαναθρώ... 'Ακοῦστε με, κυρία... Πρόκειται περί τής ζωής της...

— Κι' έξηγησα έσσο μπορούσα καλύτερα στήν ξενοδόχο, ή όποιες φαινόταν τώρα δύσπιστη, τήν περιπέτειά μου τής προηγούμενης νύχτας.

— Πρέπει, πρόσθεσα, νά καταλάβετε κυρία δτι συνέβη μιά φριχτή παρεξήγησης. Τί νά φαντάσητε τάχα ή άγνωστη γιας μένα;... "Ηταν κιόλας άπελπισμένη τή στιγμή που τή συνάντησα... Έγώ τήν έφερα κατόπιν έδω, τήν έγκατέλειψα μ' ένα ψεύτικο δολλάριο γιά νά τή διώξη έπειτα τό γκαρσόνι σας, θάνατο ίσως... Στήν κατάστασι πού θρίσκοταν άλλα είνε ένδεχόμενα... άκόμα και διά την άποτοκονία...

Μά τά λόγια μου πήγανταν χαμένα, γιατί στό ξενοδοχείο δέν ήσαν είς θέσιν νά μού δώσουν καμμιά πληροφορία.

— Επεστε νά ένεργήσω γρήγορα. "Ετρεξα άμέσως στό άρχηγειο τής άστυνομίας, δτου ήζερα έναν άνωτερο οπάλληλο, τόν κ. Μούλθανυ.

— Εκείνος άκουσε τήν ίστορία μου μὲ τήν άδιαφορία τῶν άνθρωπων που τά είδαν άλλα και «κινητοποίησε» άμέσως τά αύτοκίνητα τῶν άστυνομικῶν τμημάτων πού ήσαν κοντά στό ποτάμι. 'Ασφαλώς θά ξέρετε δτι ή Νέα Υόρκη είνε πλημμυρισμένη άπό αύτοκίνητα, έφωδιασμένη μὲ άσύρματο, γεμάτα ένόπλους άστυνομικούς πού θρίσκονται σὲ διαρκή έπικοινωνία μὲ τόν Κεντρικό Σταθμό. Η άπαντήσεις πού ήρθαν σὲ λίγο ήσαν άρνητικές· οι άστυνομικοί δέν είχαν δει πουθενά τήν άγνωστή μου.

— Αύτό άμως δέν άποδεικνύει τίποτε, έπροσθεσε δ Μούλθανυ. Πόσες αύτοκτονίες δέν γίνονται χωρίς νά προκαλέσουν τόν παραμικρό θόρυβο;.... Ξαναγυρίστε αύριο. Θά έχουμε τήν άναφορά τῶν άστυνομικῶν ποταμοπλιών... Ποιό

λασε πολύ.

— Ναι, έγώ σιων έδωσα τὸ ψεύτικο δολλάριο, εἶπε τέλος. Μὰ έντελῶς τυχαία... Τὴ στιγμὴ που ἀνοιξα τὴν τσάντα μου, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ σᾶς δώσω τὰ χρήματα, που σᾶς χρειαζόντουσαν, εἶδα αὐτὸ τὸ δολλάριο - ρεκλάμα, τὸ δόποιον μοῦ εἶχαν δώσει τὸ ἀπόγευμα σ' ἔνα κατάστημα καὶ τὸ δόποιον εἶχα φυλάξει, κι, ἐγὼ δὲν ξέρω γιατί... Γελούσα προκαταθολικὰ μὲ τὴ σαστιμάρα σας καὶ τὴ ντροπή σας, δταν δ σωφέρ τοῦ ταξί που θὰ παίρνατε, θὰ σᾶς ἔλεγε πώς τὸ δολλάριο σας ἥταν ψεύτικο. Συγχρόνως ὅμως σκέφθηκα πως τὸ ἀστείο μου ἥταν ἐντελῶς ἀκίνδυνο, γιατὶ δ θυρωρὸς τοῦ ξενοδοχείου σας θὰ σᾶς ἔδινε τὰ χρήματα που χρειαζόσαστε γιὰ νὰ πληρώσετε τὸ ταξί... Ποῦ μποροῦσα νὰ φαντασθῶ δτι θὰ τριγυρίζατε τὴν νύχτα γιὰ νὰ παίξετε τὸν ρόλο τοῦ περιπλανωμένου ιππιότου...

Τρεῖς νύχτες ἀργότερα, ὁ Μούλεαν μοῦ τηλεφώνησε δτι τὸ πτῶμα τῆς ἄγνωστῆς μου εἶχε ἀνασυρθῆ ἀπὸ τὸ ποτάμι. Ἀπὸ τὴν ἀνάκρισι που ἔγινε δὲν ἔξακριθῆκε τίποτε ἀπολύτως γι' αὐτὴν. Καμμία ἀπὸ τὶς γυναῖκες, τῶν δποίων ἡ ἔξαφάνισις εἶχε ἀναφερθῆ στὴν ἀστυνομία τῆς Νέας Υόρκης, δὲν τῆς ἔμοιαζε... Κανένας δὲν τὴν ἔζητησε... Καὶ σήμερα ἀκόμα δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς μιὰ τόση ὠμορφη κοπέλλα μπόρεσε νὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ ἀφήση πίσω της κανένα ἀγαπημένο πλάσμα, που νὰ ζητήσῃ νὰ μάθη τί ἀπόγινε.

‘Η Μύριαμ κι’ ἔγώ παρακολουθήσαμε μαζὺ τὴν κηδεία τῆς. Νοιώθαμε κι’ οἱ δυὸς κάπωια εὐθύνη γιὰ τὸν θάνατό της. ‘Ωστόσο δὲν εἶχαμε κάνει τίποτε τὸ ξενοχό, τίποτε τὸ κακό... ‘Η Μύριαμ εἶχε κάνει σ’ ἔνα φίλο της, σὲ μένα, ἔνα ἀθῶ ἀστείο... ‘Εγώ πάλι εἶχα προσπαθήσει, ἵσως μὲ κάποια ύστεροθυσία μάζα χωρὶς κακία, νὰ σώσω αὐτὴ τὴν κοπέλλα... Μὰ ἀσυναίσθητα, μηχανικά, χωρὶς νὰ υποψιασθοῦμε κάν τὸ κακό, που κάναμε, τὴν εἶχαμε σπρώξει καὶ οἱ δυὸς μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια πρὸς τὴν καταστροφή, πρὸς τὸν θάνατο...

‘Αγ ή Μύριαμ μοῦ εἶχε δῶσει ἔνα ἀληθινὸ δολλάριο, ωχι μόνο θὰ σωζόταν ἡ ζωὴ αὐτῆς τῆς δυστυχισμένης, μὰ δὲν μεταμορφωνόταν ἵσως καὶ ἡ δικῆ μου ζωὴ...

— Εἰνε στιγμές, ἄρχισε νὰ λέη ἡ Μύριαμ, καθὼς φεύγαμε ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο, εἰνε στιγμές που νομίζει κανείς...

— Τι; τὴν ρώτησα.

— Τίποτε... ἀπάντησε. Τίποτε...

Μὰ κατάλαβα πῶς ἥθελε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴ Μούλεαν καὶ γιὰ τὴ θλίψι τῆς ζωῆς σ’ αὐτὸν τὸν ἀλλόκοτο κόσμο.

ANDRE MAUROIS

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΜΠΑΣΤΟΥΝΙ ΤΟΥ ΜΠΑΛΖΑΚ

‘Ο Πώλ Μπουρζὲ ἔτρεφε πραγματικὴ λατρεία γιὰ τὸν μεγάλο μυθιστοριογράφο Όνορέ ντε Μπαλζάκ. ‘Ως πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔνας μόνο θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθῇ μαζὺ του, δ ὑποκόμης ντὲ Λοθανζούλ, μανιώδης συλλέκτης τῶν ἀντικειμένων που ἀνήκον στὸν Μπαλζάκ. Τὸ κοινὸ μάλιστα ἀντικείμενο τῆς λατρείας τους, εἶχε γίνει ἀφορμή, ὥστε νὰ συνδεθοῦν μὲ στενὴ φιλία δ συγγραφεὺς καὶ ὁ συλλέκτης.

— Μιὰ μέρα, δ Λοθανζούλ ἀναζητοῦσε τὸν Μπουρζὲ σ’ ὅλο τὸ Παρίσι, χωρὶς ώστόσο νὰ κατορθώσῃ νὰ τὸν συναντήσῃ πουθενά. Τέλος, κατὰ τὸ θράδυ, καθὼς ἔμπαινε σ’ ἔνα σαλόνι, εἶδε τὸν νεαρὸ συγγραφέα, που συζητοῦσε μαζὺ μὲ μερικοὺς φίλους του σὲ μιὰ γωνία.

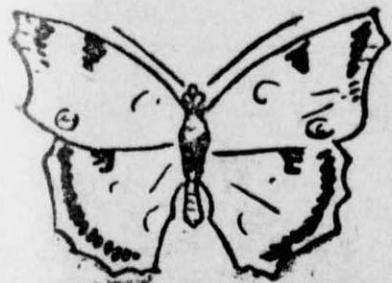
‘Ο υποκόμης τὸν πλησίασε καὶ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῇ γιὰ τοὺς ἀλλούς, διέκοψε τὴν συζήτησι, λέγοντας στὸν Μπουρζὲ μὲ στόμφο:

— Τὸ ἔχω στὸ σπίτι μου!

— Τι; τὸν ρώτησε δ Μπουρζὲ σαστισμένος.

— Τὸ μπαστοῦνι τοῦ Μπαλζάκ!

‘Αμέσως οἱ δυὸς φύλοι ἔφυγαν, χωρὶς νὰ χαιρετήσουν κανένα, τράβηξαν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ υποκόμητος. ‘Εκεὶ πέρασαν ὅλη τὴν νύχτα τους σιωπηλοί, κυττάζοντας τὸ μπαστοῦνι τοῦ Μπαλζάκ, τὸ δόποιο δ Λοθανζούλ εἶχε ἀγοράσει ἀντὶ μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ, ἀπὸ τὴν κόρη τοῦ γιατροῦ τοῦ μεγάλου συγγραφέως.

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

‘Η χῆρες συνήθως ἐπαινιυὖν ὑπερβολικὰ τὰ χαρίσματα τοῦ πρώτου συζύγου των, γιὰ νὰ τ’ ἀκούῃ ὁ δεύτερος, την... γνωστὸν καὶ συμμόρφωσίν του!

A. Βερμάρ

Τιποτένιο πρᾶγμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ ἥταν ἡ τιμὴ τοῦ συζύγου, ὃν ἔξηρτατο ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὰ φουστάνια τῆς συζύγου του...

Γεωργία Σάνδη

‘Ο ἔραστής διαβάζει καθαρὰ στὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης του, σὰν σὲ ἀνοιχτὸ βιβλίο, δὲν τὰ μυστικὰ τῆς καρδιᾶς της. ἢ ἀυτὸ, συνήθως, ἡ φρόνημες καὶ πονηρούταικε; ο, καπημένες μας ἔχουν τὴν πρόνοια καὶ τὴ σύνεσι νὰ χαμηλώνουν διαρκῶς τὰ μάτια τους, δῆθεν ἀπὸ συγκίνησι κι’ ἀπὸ παρθενικὴ ντροπή...

A. Βερμάρ

Τὰ πιὸ κακοφυλαγμένα μυστικὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς είνε τὰ μυστικὰ τῆς ἀγάπης.

Μπαλζάκ

‘Η γυναῖκα πλάστηκε ἀποκλειστικά, γιὰ νὰ μένουν οἱ ἄνδρες ως ἄνδρες. ‘Ωστόσο ἔξι αἰτίας τῶν γυναικῶν, σπάνια οἱ ἄνδρες ύψωνονται σὲ ὑπερανθρώπους ἐνῶ συχνότατα καταντοῦν ύπανθρωποι...

Αγιος Μποναβέντο ύρω

‘Ο ἔραστής μπορεῖ νὰ εἴνε ἀπαιτητικός, ἀλλὰ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ξεχνάῃ καὶ τὸν σεβασμό, τὸν δποὺ δσφεῖλει στὴν ἀγαπημένη του. ‘Ἐπίσης μπορεῖτε νὰ ζέχεσθε πάντα τὶς παραχωρήσεις τῆς λατρευτῆς σας ως χάρες καὶ συγκαταθάσεις της, ἀλλ’ ωχι ως δικαιώματά σας...

Ρουσσώ

Μερικοὶ σύζυγοι αύταπατῶνται, ὅταν ἀποκαλοῦν τὴ σύζυγο τους «τρυφερὸν ήμισύ» τους: Καὶ τοῦτο, γιατὶ στὴν οἰκογενειακὴ «μονάδα» τους ἔχουν παρεισφρύσει τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι παρεισφράκτοι, ώστε τὰ δυὸ «ήμίσυ» νὰ καταντοῦν συχνὰ «έθοδοι» κι’ «օγδοα»!

Αλφόνσος Κάρρ

Τότε μόνον ἡ ἀλμύρα καὶ ἡ πίκρα τῶν δακρύων μας γλυκαίνει, ὅταν τὰ σκουπίζη τὸ χέρι τοῦ ἀγαπημένου μας...

Δεσποινίς ντὲ Λ’ Ετάν

Τὸ πνεῦμα ψάχνει, μὰ βρίσκει ἡ καρδιά...

Γεωργία Σάνδη

‘Οταν ἐγκαταλείπουμε ἀδικα τὴν ἀγαπημένη μας, τῆς θράσκουμε πιλήθος ἀπὸ δῆθεν ἐλυττώματα, γιὰ νὰ παρηγοροῦμε τὴν τύψι τῆς συνειδήσεώς μας.

Γουσταύος Λὲ Ρούζ

‘Η ἀτομικὴ εὐτυχία μας ἔξαρτᾶται περισσότερο ἀπὸ τὰ αιθήματα τῆς ψυχῆς μας, παρὰ ἀπὸ τὰ πρανματικὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μας.

Κυρία Ρολλάν

Συχνὰ ὁ γάμος γιὰ πολλὰ ἀνδρόγυνα καταντάει πιὰ νόμιμη τολοστοῖ.

Σπάνιες είνε, ἡ γαλήνιες ψυχές. ‘Η ἄλλες διψοῦν νὰ συγκλονίζωνται ἡ ἀπὸ θλίψι καυτερή, ἡ ἀπὸ ἔξαλλη χαρά...

Κυρία ντὲ Ρικκομπόνι

‘Η γυναῖκες κρύθουν καλὰ μονάχα ὅσα μυστικὰ ἀγνοοῦν.

Μοζέλλι

